

Doelstellingen voor kwaliteit in voorzieningen voor jonge kinderen

Deze 40 doelstellingen, gegroepeerd in 9 blokken, zijn opgesteld door het Netwerk voor Kinderopvang van de Europese Commissie en gepubliceerd in 1995.

Beleid

1. Regeringen dienen gebruik te maken van de opinie van deskundigen en het publiek om een samenhangende intentieverklaring op te stellen en te publiceren met betrekking tot voorzieningen die opvang en educatie of opvoeding bieden aan jonge kinderen van 0 tot 6 jaar in de particuliere en overheidssector, op nationaal en regionaal of lokaal niveau. Dit beleid dient principes te formuleren, doelstellingen te bepalen en prioriteiten te stellen, en daarnaast aan te geven hoe deze initiatieven door de relevante beleidsinstanties zullen worden gecoördineerd.

2. Op landelijk niveau moet één ministerie de verantwoordelijkheid krijgen voor de uitvoering van het beleid, direct of via een andere instelling. Op regionaal/lokaal niveau moet de verantwoordelijkheid overeenkomstig worden bepaald, of voorzieningen nu direct onder bestuur van lokale/regionale overheden staan of uitbesteed zijn aan andere zorgaanbieders.

3. Regeringen dienen een programma voor de uitvoering van het beleid op te stellen, met de daarvoor benodigde strategieën, doelstellingen en gespecificeerde middelen. Op regionaal/lokaal niveau dient het verantwoordelijke ministerie of de verantwoordelijke instelling een overeenkomstig programma op te stellen voor de uitvoering van het beleid en de praktische ontwikkeling.

4. Er dienen wettelijke kaders gecreëerd te worden om ervoor te zorgen dat de doelstellingen binnen aangegeven tijdslijnen gehaald worden en regelmatig herzien worden, en waarin de bevoegdheden vastgesteld worden van de regionale en/of lokale overheden bij de realisering van de doelstellingen.

5. Het ministerie of de instelling met verantwoordelijkheid op landelijk niveau, dient een infrastructuur op te zetten met parallelle structuren op lokaal niveau, voor planning, toezicht, herziening, ondersteuning, opleiding, onderzoek en ontwikkeling van voorzieningen.

6. Het plannings- en controlesysteem dient maatregelen op het terrein van aanbod, vraag en behoefte te omvatten voor alle voorzieningen voor jonge kinderen op landelijk, regionaal en/of lokaal niveau.

Financiën

7. De overheidsuitgaven aan voorzieningen voor jonge kinderen (in dit geval bepaald op kinderen van 0 tot 5 jaar) dienen niet minder dan 1% van het BBP te bedragen om de doelstellingen van voorzieningen te kunnen realiseren, zowel voor kinderen onder de 3 jaar als voor kinderen boven de 3 jaar.

8. Een deel van dit budget moet worden gebruikt voor de ontwikkeling van de infrastructuur van voorzieningen. Hiervan dient ten minste 5% te worden besteed aan advies en ondersteuning, met inbegrip van opleidingen in dienstverband, en ten minste 1% aan onderzoek en controle.

9. Er dient een investeringsprogramma voor nieuwbouw en renovatie te zijn, gekoppeld aan de doelstellingen ten aanzien van omgeving en gezondheid.

10. Wanneer ouders een financiële bijdrage betalen aan voorzieningen die door de overheid worden gefinancierd, dan mag deze bijdrage niet meer en bij voorkeur minder dan 15% van het netto gezinsinkomen bedragen. Bij de vaststelling van de financiële bijdrage dient rekening te worden gehouden met het hoofdelijk inkomen, de gezinsgrootte en andere relevante omstandigheden.

Soorten voorzieningen

11. Door de overheid gefinancierde voorzieningen dienen fulltime plaatsen aan te bieden aan ten minste 90% van de kinderen van 3 tot 6 jaar en aan ten minste 15% van de kinderen jonger dan 3 jaar.

12. Voorzieningen dienen flexibele plaatsingstijden te bieden die de arbeidstijd omvatten, en een arbeidsjaar wanneer ouders dat nodig hebben.

13. Er dient een scala van voorzieningen te zijn, zodat ouders verschillende keuzemogelijkheden hebben.

14. Alle voorzieningen dienen positief te staan ten opzichte van de waarde van diversiteit, en in hun dienstverlening aan kinderen en volwassenen de diversiteit van taal, etniciteit, religie, geslacht en invaliditeit te erkennen en ondersteunen, en stereotypering tegen te gaan.

15. Alle kinderen met een handicap moeten recht hebben op toegang tot dezelfde voorzieningen als andere kinderen, met passende begeleiding van beroepskrachten en specialistische hulp.

Opvoeding en onderwijs

16. Alle collectieve voorzieningen voor jonge kinderen van 0 tot 6 jaar in de overheids- en particuliere sector dienen samenhangende waarden en doelstellingen te hebben, met inbegrip van een expliciet geformuleerde educatieve en opvoedingsfilosofie.

17. De educatieve en opvoedingsfilosofie dient opgesteld en ontwikkeld te worden door ouders, beroepskrachten en andere relevante groepen.

18. De educatieve en opvoedingsfilosofie moet breed zijn en onder meer het volgende omvatten en bevorderen:

- de autonomie en het zelfbeeld van het kind;
- prettige sociale relaties tussen kinderen en tussen kinderen en volwassenen;
- enthousiasme voor het leren;
- linguïstische en verbale vaardigheden, met inbegrip van linguïstische diversiteit;
- begrip van rekenkunde, biologie, wetenschap, techniek en omgeving;
- muzikale expressie en esthetische vaardigheden;
- toneel, poppenspel en mime;

- spiercoördinatie en lichaamsbeheersing;
- gezonde en hygiënische voeding;
- bewustzijn van de lokale gemeenschap.

19. De manier waarop de educatieve en opvoedingsfilosofie in praktijk wordt gebracht, dient expliciet geformuleerd te worden. Voorzieningen moeten een organisatieprogramma hebben dat al hun activiteiten omvat, met inbegrip van de pedagogische benadering, de personeelsbezetting, de samenstelling van de groepen kinderen, opleidingsprofielen voor personeel, het gebruik van de ruimte, en de manier waarop financiële middelen worden gebruikt om het programma uit te voeren.

20. De opvoedings- en leeromgeving moet de gezins- en thuissituatie, taal, culturele bagage, opvattingen, religie en geslacht van elk kind reflecteren en waarderen.

De ratio kinderen-beroepskrachten

21. De personeelsratio's voor collectieve opvang dienen in overeenstemming te zijn met de doelstellingen van de voorziening en hun bredere context, en direct verband te houden met de groepsleeftijd en groeps grootte. Normaal gesproken zou er meer, maar niet minder moeten zijn dan:

- 1 volwassene op 4 plaatsen voor kinderen jonger dan 12 maanden;
- 1 volwassene op 6 plaatsen voor kinderen van 12 tot 23 maanden;
- 1 volwassene op 8 plaatsen voor kinderen van 24 tot 35 maanden;
- 1 volwassene op 15 plaatsen voor kinderen van 36 tot 71 maanden.

In de gastouderopvang dient de verhouding niet lager te zijn dan 1 volwassene op 4 plaatsen voor kinderen onder de leerplichtige leeftijd, met inbegrip van de eigen kinderen van de gastouder.

22. Ten minste een tiende van de werkweek dient te bestaan uit 'taakuren', die besteed worden aan voorbereiding en verdere opleiding.

23. Er dient altijd adequate personeelsvervangingszorg te zijn om de verhoudingen op peil te houden.

24. Voor administratieve, huishoudelijke en conciërge-werkzaamheden dient extra personeelstijd te worden toegekend, in aanvulling op de uren die met de kinderen worden doorgebracht.

Aannamebeleid en opleiding van het personeel

25. Het salaris van alle gekwalificeerde werknemers van voorzieningen dient niet lager te zijn dan een landelijk of lokaal bepaald tarief, dat voor volledig opgeleid personeel vergelijkbaar moet zijn met dat van leerkrachten.

26. Een minimum van 60% van het personeel dat met kinderen werkt in collectieve voorzieningen, dient een subsidiabele basisopleiding van ten minste 3 jaar op het niveau van een hogere beroepsopleiding te hebben gevolgd, waarin zowel de theorie als de praktijk van de pedagogiek en kinderontwikkeling zijn inbegrepen. Alle opleidingen moeten modulair zijn. Werknemers (zowel in collectieve voorzieningen als in de gastouderopvang) die geen opleiding op dit niveau hebben, dienen het recht te hebben om een dergelijke opleiding te volgen, zolang in dienstverband.

27. Alle werknemers van voorzieningen (zowel in collectieve voorzieningen als in de gastouderopvang) die direct met kinderen werken, dienen het recht te hebben om in dienstverband vervolgoopleidingen te volgen.

28. Alle werknemers, zowel in de particuliere als in de overheidssector, hebben het recht zich aan te sluiten bij een vakbond.

29. Het personeel van collectieve voorzieningen zou voor 20% uit mannen moeten bestaan.

Opvangomgeving en gezondheid

30. Alle voorzieningen, in de particuliere en overheidssector, dienen te voldoen aan landelijke en lokale voorschriften met betrekking tot gezondheid en veiligheid.

31. De planning van de omgeving en de ruimtelijke organisatie ervan, met inbegrip van de indeling van gebouwen, de inrichting en de uitrusting, dienen de educatieve of opvoedingsfilosofie van de voorziening te weerspiegelen en rekening te houden met de visie van ouders, personeel en andere belanghebbenden.

32. Normaliter zou er binnen en buiten voldoende ruimte voor kinderen moeten zijn om te kunnen spelen, slapen en gebruik te maken van faciliteiten voor de lichaamsverzorging, en daarnaast voldoende ruimte voor de behoeften van

ouders en personeel. Normaal gesproken zou dit het volgende betekenen:

- binnenruimte van ten minste 6 m² voor elk kind jonger dan 3 jaar en ten minste 4 m² voor elk kind van 3 tot 6 jaar (opbergruimte en gangen niet inbegrepen);
- directe toegang tot de buitenruimte van ten minste 6 m² per kind;
- extra binnenruimte van 5% voor gebruik door volwassenen.

33. Het gebouw dient faciliteiten te hebben voor de bereiding van voedsel en er dient gezonde, cultureel passende voeding te worden aangeboden.

Ouders en de lokale gemeenschap

34. Ouders hebben een samenwerkende en participerende rol in voorzieningen voor jonge kinderen. Zij hebben als zodanig recht om informatie te geven en te krijgen en recht om hun opvattingen zowel formeel als informeel tot uitdrukking te brengen. Het besluitvormingsproces van de voorzieningen dient volledig participerend te zijn: hierbij moeten ouders, alle werknemers en, zo mogelijk, kinderen betrokken zijn.

35. Voorzieningen dienen formele en informele banden met de lokale gemeenschap of gemeenschappen of wijk te hebben.

36. Voorzieningen dienen aanstellingsprocedures te hebben waarin wordt benadrukt dat het belangrijk is om personeel te werven dat een afspiegeling vormt van de etnische diversiteit van de lokale gemeenschap.

Kwaliteitstoetsing

37. Voorzieningen moeten aantonen hoe zij hun doelen en doelstellingen realiseren en hoe zij hun budget besteden, door middel van een jaarverslag of op andere wijze.

38. In alle voorzieningen dienen de vorderingen van kinderen regelmatig beoordeeld te worden.

39. De visies van ouders en de bredere gemeenschap moeten een integraal onderdeel van het beoordelingsproces vormen.

40. Personeelsleden dienen hun functioneren regelmatig te beoordelen, waarbij zij gebruik kunnen maken van objectieve methoden en zelfevaluatie